

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทปลั้วตัวอำเภอทางด้านงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ระหว่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในส่วนของการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลังบางประการของปลั้วตัวอำเภอ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดชอบของปลั้วตัวอำเภอ
- ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทของปลั้วตัวอำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือในงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของปลั้วตัวอำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลังบางประการของปลั้วตัวอำเภอ

สรุปข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลังบางประการของปลั้วตัวอำเภอในเขตภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

1. เพศ ปลั้วตัวอำเภอทั้ง 2 ภาค เป็นเพศชาย
2. อายุ ปลั้วตัวอำเภอส่วนใหญ่คือร้อยละ 67.3 และ 67.9 ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี

รองลงมาคือ ร้อยละ 21.7 และ 23.2 ของปลั้วตัวอำเภอ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี

ปลั้วตัวอำเภอส่วนน้อยคือร้อยละ 11.0 และ 7.1 ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี

ปลั้วตัวอำเภอทั้งสองภาคมีอายุต่ำที่สุด 29 ปี และสูงที่สุด 58 ปี ส่วนอายุโดยเฉลี่ยของปลั้วตัวอำเภอทั้งสองภาค 37.5 ปี

3. วุฒិการศึกษาสูงสุด ปลั้วตัวอำเภอส่วนใหญ่คือร้อยละ 60.9 และ 64.3 ใน

ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับประกาศนียบัตร
ปลัดหัวอำเภอส่วนน้อย คือร้อยละ 14.1 ในภาคเหนือ และร้อยละ 28.6 ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (สาขาอื่นนอกจากสาขาส่งเสริมการเกษตร)

ปลัดหัวอำเภอส่วนน้อยที่สุด คือร้อยละ 13.0 ในภาคเหนือและร้อยละ 7.1 ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (สาขาส่งเสริมการเกษตร)

4. สถานภาพสมรส ปลัดหัวอำเภอส่วนใหญ่ทั้ง 2 ภาค คือร้อยละ 87.0 ในภาค
เหนือ และร้อยละ 85.7 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสมรสแล้ว

ปลัดหัวอำเภอส่วนน้อย คือร้อยละ 13.0 ในภาคเหนือ และร้อยละ 8.9 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ยังเป็นโสด

ปลัดหัวอำเภอส่วนน้อยที่สุด คือร้อยละ 0 ในภาคเหนือ และร้อยละ 5.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีสถานภาพสมรสหย่าร้าง

5. ประสบการณ์ในการทำงาน ปลัดหัวอำเภอส่วนใหญ่ทั้ง 2 ภาค คือร้อยละ
71.7 ในภาคเหนือ และร้อยละ 75.0 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประสบการณ์ใน
การทำงาน 11 - 20 ปี รองลงมาคือร้อยละ 26.1 และร้อยละ 23.1 ของปลัดหัวอำเภอ
ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ มีประสบการณ์ในการทำงาน
มากกว่า 20 ปี

ปลัดหัวอำเภอส่วนน้อยที่สุด คือร้อยละ 2.2 ในภาคเหนือ และร้อยละ 1.9 ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-10 ปี

ปลัดหัวอำเภอทั้ง 2 ภาคมีประสบการณ์ในการทำงานสูงสุด 39 ปี และมีประสบการณ์
การทำงานต่ำที่สุด 10 ปี ส่วนประสบการณ์ในการทำงานโดยเฉลี่ยของปลัดหัวอำเภอ
ทั้ง 2 ภาค 15.36 ปี

6. ภูมิฐานะเดิม ปศุสัตว์อำเภอส่วนใหญ่ในภาคเหนือ คือร้อยละ 47.8 มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในจังหวัดภาคเหนือเช่นเดียวกับปศุสัตว์อำเภอส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือร้อยละ 62.4 มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รองลงมาคือร้อยละ 43.5 และร้อยละ 30.4 ของปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในภาคอื่น

ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือส่วนน้อยที่สุด คือร้อยละ 8.7 มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนน้อยที่สุด คือร้อยละ 3.6 มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในจังหวัดทางภาคเหนือ

7. ระดับตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอส่วนใหญ่ในทั้ง 2 ภาคคือร้อยละ 56.5 ในภาคเหนือ และร้อยละ 55.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำรงตำแหน่งระดับ 6 รองลงมาดำรงตำแหน่งระดับ 5 คือร้อยละ 39.3 ในภาคเหนือ และร้อยละ 30.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนร้อยละ 4.2 และร้อยละ 12.5 ของปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ ดำรงตำแหน่งระดับ 7 ปศุสัตว์อำเภอส่วนน้อยที่สุดคือร้อยละ 0 ในภาคเหนือ และร้อยละ 1.8 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำรงตำแหน่งระดับ 4

8. เงินเดือนที่ได้รับ ปศุสัตว์อำเภอส่วนใหญ่ทั้ง 2 ภาค คือร้อยละ 89.1 ในภาคเหนือ และร้อยละ 85.7 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับเงินเดือนมากกว่า 7,000 บาทขึ้นไป

ปศุสัตว์อำเภอส่วนน้อย คือร้อยละ 10.9 และร้อยละ 14.3 ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ ได้รับเงินเดือนระหว่าง 5,000-7,000 บาท

ปศุสัตว์อำเภอทั้ง 2 ภาค ได้รับเงินเดือนสูงสุด 11,980 บาท และเงินเดือนต่ำสุด 5,020 บาท ส่วนเงินเดือนเฉลี่ยที่ได้รับ 8,650.50 บาท

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลังบางประการของปลั้วตัวอำเภอ

ข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลัง บางประการ	ปลั้วตัวอำเภอ ในเขตภาคเหนือ		ปลั้วตัวอำเภอ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน (N = 46)	ร้อยละ	จำนวน (N = 56)	ร้อยละ
1. เพศ	46	100	56	100
2. อายุ				
20-30	-	0	1	1.8
31-40	31	67.3	38	67.9
41-50	10	21.7	13	23.2
51-60	5	11.0	4	7.1
อายุต่ำที่สุด 29 ปี	\bar{X} =	37.5		
อายุสูงที่สุด 58 ปี	SD. =	20.18		
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด				
ประกาศนียบัตร	28	60.7	36	64.3
ปริญญาตรี	6	13	4	7.1
(ส่งเสริมการเกษตร)				
ปริญญาตรี	12	14.1	16	28.6
(ด้านอื่น)				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	ปลั๊กตัวอำเภอ ในเขตภาคเหนือ		ปลั๊กตัวอำเภอ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน (N = 46)	ร้อยละ	จำนวน (N = 56)	ร้อยละ
4. สถานภาพสมรส				
โสด	6	13.0	5	8.9
สมรสแล้ว	40	87.0	48	85.7
หม้ายหรือหย่าร้าง	-	0	3	5.4
5. ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)				
1-10 ปี	1	2.2	1	1.9
11-20 ปี	33	71.7	42	75.0
มากกว่า 20 ปี	12	26.1	13	23.1
ประสบการณ์ในการทำงานสูงสุด	39 ปี	\bar{X}	= 15.36	
ประสบการณ์ในการทำงานต่ำที่สุด	10 ปี	SD.	= 10.40	

ลิขสิทธิ์ในเอกสารนี้สงวนไว้สำหรับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลัง ทางประชากร	ปศุสัตว์อำเภอ ในเขตภาคเหนือ		ปศุสัตว์อำเภอ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 46)		(N = 56)	
6. ภูมิลาเนาเดิม				
ภาคเหนือ	22	47.8	2	3.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	8.7	37	62.4
ภาคอื่น	20	43.5	17	30.4
7. ระดับตำแหน่ง (ซี)				
ระดับ 4	-	0	1	1.8
ระดับ 5	18	39.3	17	30.4
ระดับ 6	26	56.5	31	55.4
ระดับ 7	2	4.2	7	12.5
8. เงินเดือนที่ได้รับ (บาท)				
5,000-7,000	5	10.9	8	14.3
7,000 บาทขึ้นไป	7	89.1	48	85.7
เงินเดือนสูงสุด	11,980 บาท		\bar{X}	= 8,650.5 บาท
เงินเดือนต่ำสุด	5,020 บาท		SD.	= 1,053.15

ตอนที่ 2 ขอบเขตความรับผิดชอบของปลัดหัวอำเภอ

ข้อมูลในตอนนี้แสดงถึงขอบเขตปริมาณงานของปลัดหัวอำเภอ และจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมปฏิบัติงานในอำเภอ

1. จำนวนตำบลที่ปลัดหัวอำเภอรับผิดชอบ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 4) จะเห็นได้ว่าปลัดหัวอำเภอส่วนใหญ่ คือร้อยละ 45.7 ในภาคเหนือ และร้อยละ 35.7 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรับผิดชอบจำนวน 6-10 ตำบล ปลัดหัวอำเภอจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 32.6 ในภาคเหนือ และร้อยละ 30.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รับผิดชอบ 11-15 ตำบล

ปลัดหัวอำเภอจำนวนน้อย คือร้อยละ 13 ในภาคเหนือ และร้อยละ 21.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรับผิดชอบ 1-5 ตำบล

ปลัดหัวอำเภอจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 8.7 ในภาคเหนือ และร้อยละ 12.5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรับผิดชอบ 16 ตำบลขึ้นไป

ปลัดหัวอำเภอทั้ง 2 ภาค รับผิดชอบตำบลสูงสุด 18 ตำบล และรับผิดชอบตำบลต่ำสุด 3 ตำบล โดยเฉลี่ยปลัดหัวอำเภอทั้ง 2 ภาค รับผิดชอบ 12.8 ตำบล

2. จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาของปลัดหัวอำเภอ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 5) พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาของปลัดหัวอำเภอ เป็นเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์เป็นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 72.9 ในภาคเหนือ และร้อยละ 62.9 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (สัตวบาล) มีมากเป็นอันดับที่ 2 คือมีร้อยละ 27.1 ในภาคเหนือ และร้อยละ 37.1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. จำนวนสัตว์เศรษฐกิจเฉลี่ยในอำเภอ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 6) พบว่าจำนวนสัตว์เศรษฐกิจ เฉลี่ยในอำเภอเปรียบเทียบระหว่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะเห็นว่าภาคเหนือมีจำนวนโคเฉลี่ยมากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ในด้านจำนวนกระบือนั้น เฉลี่ยในแต่ละอำเภอมีมากกว่าในภาคเหนือ ส่วนจำนวนสุกร และไก่นั้นโดยเฉลี่ยในหนึ่งอำเภอ ภาคเหนือมี

จำนวนสัตว์ทั้ง 2 มากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. จำนวนกลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในแต่ละอำเภอ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 7) พบว่าจำนวนกลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงโค-กระบือในแต่ละอำเภอเปรียบเทียบระหว่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ จัดตั้งกลุ่มจำนวน 1 - 10 กลุ่ม มากที่สุด คือร้อยละ 78.3 และร้อยละ 58.9 ตามลำดับ ส่วนปศุสัตว์อำเภอจำนวนรองลงมาทั้งภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือร้อยละ 13.0 และร้อยละ 19.6 จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ จำนวน 11-20 กลุ่มในอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 2.2 ในภาคเหนือ และร้อยละ 8.9 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ จำนวน 21-30 กลุ่มในอำเภอ และปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 2.2 ในภาคเหนือร้อยละ 7.1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือจำนวน 31 กลุ่มขึ้นไปในอำเภอ ส่วนปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 4.3 ในภาคเหนือและร้อยละ 5.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ได้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือขึ้นเลยในอำเภอ

ประเภทกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร ปศุสัตว์อำเภอจำนวนมากที่สุดร้อยละ 56.5 ในภาคเหนือ และร้อยละ 64.3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรจำนวน 1-5 กลุ่มในอำเภอและปศุสัตว์อำเภอจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 2.2 ในภาคเหนือ และร้อยละ 5.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรจำนวน 6-10 กลุ่มในอำเภอ ส่วนปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 56.5 และร้อยละ 30.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ได้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขึ้นภายในอำเภอเลย

ประเภทกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ ปศุสัตว์อำเภอจำนวนมากที่สุดในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือร้อยละ 73.8 และร้อยละ 75.0 ตามลำดับ จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ 1 - 10 กลุ่มในอำเภอ รองลงมาปศุสัตว์ร้อยละ 17.4 ในภาคเหนือ และร้อยละ 14.3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ได้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ในอำเภอขึ้นมาเลย ปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 1.8 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงไก่จำนวน 21-30 กลุ่มขึ้น ส่วนในภาคเหนือไม่มีการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ จำนวนระหว่างนี้ขึ้นมาในอำเภอเลย ปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 6.6 ในภาคเหนือ และร้อยละ 1.8 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดตั้ง

กลุ่มผู้เลี้ยงไก่จำนวนตั้งแต่ 31 กลุ่มขึ้นไปในอำเภอ กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อื่นๆ ปศุสัตว์อำเภอทั้งใน 2 ภาค คือร้อยละ 71.8 ในภาคเหนือ และร้อยละ 69.6 ไม่ได้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อื่นๆขึ้นมาเลยในอำเภอ และจำนวนรองลงมาของปศุสัตว์อำเภอ คือร้อยละ 26.0 ของปศุสัตว์อำเภอในภาคเหนือ และร้อยละ 23.2 ของปศุสัตว์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อื่นๆ (แพะ, แกะ, กระจ่าง) จำนวน 1-10 กลุ่มขึ้นไปในอำเภอ ส่วนปศุสัตว์อำเภอจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 2.2 ในภาคเหนือและร้อยละ 5.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อื่น ๆ จำนวน 11-20 กลุ่มขึ้นไปในอำเภอ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนตำบลที่ปศุสัตว์อำเภอรับผิดชอบ

จำนวนตำบล	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	6	13	12	21.4
6 - 10	21	45.7	20	35.7
11 - 15	15	32.6	17	30.4
16 ตำบลขึ้นไป	4	8.7	7	12.5

ปศุสัตว์อำเภอรับผิดชอบตำบลสูงสุด 18 ตำบล \bar{x} 12.8 ตำบล

ปศุสัตว์อำเภอรับผิดชอบตำบลต่ำสุด 3 ตำบล SD. 11.12

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของปศุสัตว์อำเภอ

ตำแหน่งเจ้าหน้าที่	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์	81	72.9	112	62.9
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม (สัตวบาล)	30	27.1	66	37.1

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนสัตว์เศรษฐกิจเฉลี่ยในอำเภอ

ชนิดสัตว์เศรษฐกิจ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	จำนวน	จำนวน
โค	10,320	9,471
กระบือ	3,500	15,990
สุกร	10,510	5,516
ไก่	129,300	105,300

ตารางที่ 7 แสดงการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในแต่ละอำเภอ

จำนวนกลุ่ม	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ				
ไม่ได้จัดตั้ง	2	4.3	3	5.4
จัดตั้ง 1 - 10	36	78.3	33	58.9
จัดตั้ง 11 - 20	6	13.0	11	19.6
จัดตั้ง 21 - 30	1	2.2	5	8.9
จัดตั้ง 31 กลุ่มขึ้นไป	1	2.2	4	7.1
กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร				
ไม่ได้จัดตั้ง	19	41.3	17	30.4
จัดตั้ง 1 - 5	25	56.5	36	64.3
จัดตั้ง 6 - 10	1	2.2	3	5.4

กลุ่มผู้เลี้ยงไก่				
ไม่ได้จัดตั้ง	8	17.4	8	14.3
จัดตั้ง 1 - 10	34	73.8	42	75.0
จัดตั้ง 11 - 20	1	2.2	4	7.1
จัดตั้ง 21 - 30	-	-	1	1.8
จัดตั้ง 31 กลุ่มขึ้นไป	3	6.6	1	1.8

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเภทกลุ่ม	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อื่นๆ (แพะ, แกะ, กระต่ายฯ)				
ไม่ได้จัดตั้ง	33	71.8	39	69.6
จัดตั้ง 1 - 10	12	26.0	13	23.2
จัดตั้ง 11 - 20	1	2.2	3	5.4

ตอนที่ 3 บทบาทของปศุสัตว์อำเภอในงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ หรือการนิรโทษกรรมสัตว์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบทบาทครบ 6 ด้านของงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ผลการศึกษา (ตารางที่ 8) ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบทบาทในแต่ละด้านของงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ดังนี้

1.1 งานสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์ ; ปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้ไม่แตกต่างกับปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือ คือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน

11.8 ครั้ง/ปี หรือร้อยละ 1.4 ของการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมฯทั้งหมด ส่วนปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติ 12.5 ครั้ง/ปี หรือร้อยละ 2.0 และค่า $t = -.33$

1.2 งานปรับปรุงพันธุ์สัตว์ ; ปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ ปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านนี้ 292.1 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 33.4 ส่วนปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติงานเฉลี่ย 199.4 ครั้ง/ปี หรือร้อยละ 31.2 ค่า $t = 1.92*$

1.3 งานปรับปรุงพืชอาหารสัตว์; ปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้ แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน 84.6 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 9.7 ส่วนปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติงานเฉลี่ย 31.0 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 5.0 ค่า $t = 2.84**$

1.4 งานพัฒนาสุขภาพสัตว์ ; ปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้ไม่แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือ คือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน 336.0 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 38.6 ส่วนปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติงานเฉลี่ย 289.3 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 46.3 ค่า $t = .51$

1.5 งานจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ ; ปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาททางด้านนี้ไม่แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือ คือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ 38.0 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 4.4 ส่วนปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติเฉลี่ย 24.4 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 3.9 ค่า $t = 1.21$

1.6 งานถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์ ; ปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้ แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานเฉลี่ย 107.0 ครั้ง/ปีหรือร้อยละ 12.3 ส่วนปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติงานเฉลี่ย 66.5 ครั้ง/ปี หรือร้อยละ 10.6 ค่า $t = 2.43**$

จะเห็นว่าปลั๊ตว์อำเภอกาเหินและกาตชะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ครบทั้ง 6 งาน ตามที่กรมปลั๊ตว์กำหนด โดยปลั๊ตว์อำเภอทั้ง 2 ภาคมีบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2 งานคือ งานปรับปรุงพันธุ์สัตว์และงานถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์

2. เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของปลั๊ตว์อำเภอกาเหินและกาตชะวันออกเฉียงเหนือในแต่ละงานของงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน 6 งานคือ

2.1 งานปรับปรุงพืชอาหารสัตว์, ผลการศึกษา (ตารางที่ 9)

2.1.1 งานวางแผนงานปรับปรุงพืชอาหารสัตว์ ; ปลั๊ตว์อำเภอกาตชะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้ แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอกาเหิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลั๊ตว์อำเภอกาตชะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านนี้เฉลี่ย 6.7 ครั้ง/ปี ส่วนปลั๊ตว์อำเภอกาเหินมีการปฏิบัติงานเฉลี่ย 1.5 ครั้ง/ปี ค่า $t = 3.55**$

2.1.2 งานจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ; ปลั๊ตว์อำเภอกาตชะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอกาเหินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลั๊ตว์อำเภอกาตชะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านนี้ 5.0 ครั้ง/ปี ขณะที่ปลั๊ตว์อำเภอกาเหินมีการปฏิบัติงานด้านนี้เฉลี่ย 1.2 ครั้ง/ปี ค่า $t = 3.31**$

2.2 งานพัฒนาสุขภาพสัตว์ ; ผลการศึกษา (ตารางที่ 10)

2.2.1 งานแจกยาถ่ายพยาธิ ; ปลั๊ตว์อำเภอกาตชะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้แตกต่างจากปลั๊ตว์อำเภอกาเหินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปลั๊ตว์อำเภอกาตชะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน 147.3 ครั้ง/ปี ขณะที่ปลั๊ตว์อำเภอกาเหินมีการปฏิบัติงานด้านนี้เฉลี่ย 51.7 ครั้ง/ปี ค่า $t = 2.03*$

2.3 งานจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ ; ผลการศึกษา (ตารางที่ 11)

2.3.1 งานวางแผนการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ ; ปลูกสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้แตกต่างจากปลูกสัตว์อำเภอภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลูกสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน 5.6 ครั้ง/ปี ส่วนปลูกสัตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติงานด้านนี้เฉลี่ย 2.1 ครั้ง/ปี ค่า $t = 3.31*$

2.3.2 งานจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ ; ปลูกสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทด้านนี้แตกต่างจากปลูกสัตว์อำเภอภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปลูกสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน 6.7 ครั้ง/ปี ส่วนปลูกสัตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติงานด้านนี้เฉลี่ย 2.8 ครั้ง/ปี ค่า $t = 1.99*$

2.4 งานถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์ (อบรมระยะสั้น) ; ผลการศึกษา (ตารางที่ 12)

2.4.1 งานอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์ปีก ; ปลูกสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบทบาทด้านนี้แตกต่างจากปลูกสัตว์อำเภอภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลูกสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน 25.8 ครั้ง/ปี ส่วนปลูกสัตว์อำเภอภาคเหนือมีการปฏิบัติงานเฉลี่ย 15.6 ครั้ง/ปี ค่า $t = 2.34**$

ผลการศึกษา (ตารางที่ 13 และ 14) พบว่า บทบาทในงานสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์ และงานปรับปรุงพันธุ์สัตว์ของปลูกสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละงาน

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ของปศุสัตว์
อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานที่ปฏิบัติ	ภาคเหนือ			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			t
	\bar{X}_2	ร้อยละ	S.D.	\bar{X}_1	ร้อยละ	S.D.	
1. สำรวจข้อมูล จำนวนสัตว์	12.5	2.0	10.4	11.8	1.4	10.2	-0.33
2. ปรับปรุง พันธุ์สัตว์	199.4	31.2	200.7	292.1	33.4	286.4	1.92*
3. ปรับปรุงพืช อาหารสัตว์	31.0	5.0	33.3	34.6	9.7	136.8	2.84
4. พัฒนาสุขภาพ สัตว์	289.3	46.3	445.3	336.0	38.6	470.4	.51
5. จัดตั้งกลุ่ม ผู้เลี้ยงสัตว์	24.4	3.9	20.8	38.0	4.4	79.8	1.21
6. ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์	66.5	10.6	55.9	107.0	12.3	108.5	2.43**

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงพืชอาหารสัตว์ของ
ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานที่ปฏิบัติ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}_2	S.D.	\bar{X}_1	S.D.	
	1. วางแผนปรับปรุงพืชอาหารสัตว์	1.5	2.2	6.7	
2. จ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	1.2	1.7	5.0	7.8	3.31**
3. ให้คำแนะนำการทำแปลงหญ้าอาหารสัตว์แก่เกษตรกร	7.0	13.9	17.5	49.8	1.51
4. ทำแปลงหญ้าสาธิต	6.0	12.7	14.6	43.6	1.40
5. ทำรั้วกระถิน	5.3	11.9	14.0	43.3	1.44
6. สาธิตทำฟางปรุงแต่ง	5.0	11.2	12.9	39.8	1.42
7. ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านปรับปรุงพืชอาหารสัตว์ให้ดำเนินการตามแผน	5.0	10.8	13.9	41.7	1.54

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสุขภาพสัตว์ของ
ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานที่ปฏิบัติ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}_2	SD.	\bar{X}_1	SD.	
1. ทำแผนงานป้องกันโรค ระบาดในโค-กระบือ	8.6	10.7	11.1	27.3	.62
2. ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาด ในโค-กระบือ ของอาสา ป้องกันโรคและเจ้าหน้าที่	23.5	43.3	29.6	52.7	.64
3. รักษาสัตว์ป่วย(โค- กระบือ)	84.3	189.7	113.7	556.2	.37
4. จำหน่ายวัคซีนป้องกัน โรคระบาดในสกรและสัตว์ปีก	121.2	425.4	34.3	402.1	-1.05
5. แจกยาถ่ายพยาธิ	51.7	92.2	147.3	337.7	2.03*

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์
ของปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานที่ปฏิบัติ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}_2	SD.	\bar{X}_1	SD.	
1. วางแผนการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์	2.1	3.2	5.6	13.3	3.31**
2. จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ	2.8	3.2	6.7	14.4	1.99*
3. จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร	1.6	2.4	3.1	12.9	.85
4. จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ปีก	2.4	3.2	4.7	13.3	.68
5. จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อื่นๆ	.9	1.8	2.7	13.0	.58
6. ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์	14.1	16.4	15.3	24.0	.30

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี
การเลี้ยงสัตว์ (อบรมระยะสั้น) ของปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานที่ปฏิบัติ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}_2	SD.	\bar{X}_1	SD.	
1. วางแผนการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์	7.8	10.0	14.6	17.2	2.49
2. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์ปีก	15.6	14.0	25.8	28.7	2.34**
3. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโค-กระบือ	18.5	23.1	27.3	35.1	1.52
4. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกร	10.1	12.2	14.1	19.8	1.25
5. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์อื่นๆ	4.5	12.7	6.5	16.3	.70
6. ติดตามตรวจสอบผลการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี	9.5	14.3	18.8	52.2	1.28

ตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์ของ
ปลั้วตัวอำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานที่ปฏิบัติ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}_2	SD.	\bar{X}_1	SD.	
1. วางแผนการสำรวจสัตว์	2.0	2.2	2.3	2.2	.66
2. สำรวจข้อมูลจำนวนโค-กระบือ	2.1	2.3	2.3	2.1	.46
3. สำรวจข้อมูลจำนวนสุกร	2.2	2.4	1.8	.8	-1.08
4. สำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์ปีก	2.0	2.4	1.9	1.3	-.26
5. สำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์อื่น	1.5	1.9	1.7	1.4	.59
6. ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ตามแผนสำรวจข้อมูลการ เลี้ยงสัตว์	2.1	1.9	2.0	2.1	-.25

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ของ
ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานที่ปฏิบัติ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}_2	SD.	\bar{X}_1	SD.	
	1. วางแผนการปรับปรุงพันธุ์สัตว์	9.2	11.8	14.3	
2. ให้คำแนะนำการปรับปรุงพันธุ์สัตว์และการผสมเทียมแก่เกษตรกร	86.5	202.0	128.7	199.6	1.06
3. ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านปรับปรุงพันธุ์สัตว์ของเจ้าหน้าที่ผู้ได้บังคับบัญชา	59.5	138.1	92.7	163.9	1.10
4. ตอนสัตว์ที่มีลักษณะไม่ดี	44.1	127.7	56.5	90.2	.55

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ของปศุสัตว์อำเภอ

1. ปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในการสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์

จากตารางที่ 15 แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในการสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์ ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ร้อยละ 63.0 และร้อยละ 51.8 ตามลำดับมีปัญหาคาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องร้อยละ 43.5 และร้อยละ 44.6 ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ มีปัญหาการคมนาคมระหว่างตำบล - หมู่บ้านในอำเภอไม่สะดวก ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 23.9 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 28.6 มีปัญหาเรื่องเวลาในการสำรวจข้อมูลสั้น ส่วนปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 34.6 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 41.0 มีปัญหาเรื่องอื่นในการสำรวจสัตว์

สำหรับปัญหาในเรื่องขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือระบุว่าขาดความร่วมมือจากกำนัน, ผู้ใหญ่บ้านบางคนและเจ้าของสัตว์ซึ่งมักไม่อยู่บ้าน รวมทั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน, อาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำตำบล (อปต.) อาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน (อปร.)

ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ในการสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์ของปศุสัตว์อำเภอ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีดังนี้

- 1) ขาดยานพาหนะ, น้ำมันเชื้อเพลิงในการปฏิบัติงาน
- 2) ขาดเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยตรง
- 3) จำนวนสัตว์ผันแปรมากในแต่ละเดือนเนื่องจากการซื้อขาย
- 4) ผู้สำรวจขาดแรงจูงใจที่จะสำรวจเนื่องจากไม่มีค่าตอบแทน
- 5) สำรวจฯ ในฤดูกาลทำงาน (ทำนา) และเกี่ยวเกี่ยวเกษตรกรรมมักไม่อยู่
- 6) มีสัตว์เคลื่อนย้ายเข้าพื้นที่โดยไม่แจ้งให้ทราบ
- 7) สัตว์ (โค-กระบือ) อยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านดังนั้นการสำรวจจึงไม่ทั่วถึง
- 8) มีการลักลอบนำสัตว์เข้ามาตามเขตชายแดน

9) การสำรวจต้องอาศัยผู้นำหมู่บ้าน, คณะกรรมการหมู่บ้านดังนั้นข้อมูลอาจผิดพลาดเนื่องจาก

- ผู้สำรวจในหมู่บ้านไม่ได้ทำการสำรวจจริง
- ปริมาณสัตว์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจากสัตว์เกิด, ตาย, ซื่อ, ขาย ระหว่างท้องที่

10) เกษตรกร (เจ้าของฟาร์ม) บางรายกลัวทางราชการเรียกเก็บภาษี ดังนั้นจึงไม่บอกข้อมูล ที่แท้จริง

11) กรณีเกษตรกรเป็นชาวเขา จะมีปัญหาด้านการสื่อสาร ดังนั้นข้อมูลอาจไม่ถูกต้อง

2. ปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในงานปรับปรุงพันธุ์สัตว์

จากตารางที่ 16 แสดงว่าปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 56.5 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 57.1 มีปัญหาในงานปรับปรุงพันธุ์สัตว์ในเรื่องมีพื้นที่รับผิดชอบที่กว้างไกล ส่วนปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 65.2 ในภาคเหนือและร้อยละ 80.4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ปศุสัตว์อำเภอร้อยละ 37.0 ในภาคเหนือและร้อยละ 30.0 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาเรื่องขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 41.3 มีปัญหาเรื่องอื่นและปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 32.1 มีปัญหาเรื่องอื่นในงานปรับปรุงพันธุ์สัตว์เช่นกัน

สำหรับปัญหาเรื่องขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น ทั้งปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือระบุว่าขาดความร่วมมือจากเกษตรกร, ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน) และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัญหาและอุปสรรคเรื่องอื่นๆ ในงานปรับปรุงพันธุ์สัตว์อำเภอทั้ง 2 ภาคมีดังนี้

- 1) ขาดยานพาหนะที่เหมาะสม
- 2) อัตรากำลังเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่เพียงพอ

- 3) ขาดการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะทางสื่อวิทยุ, โทรทัศน์
- 4) เกษตรกรยังไม่เห็นความสำคัญของการปรับปรุงพันธุ์สัตว์
- 5) เกษตรกรบางรายยังนิยมโคอินดubrasilมากกว่าโคเศรษฐกิจ
- 6) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามชายแดนเสี่ยงภัยจากทหารต่างชาติ
- 7) ขาดความร่วมมือจากผู้เลี้ยงสัตว์ซึ่งโดยมากเป็นผู้รับจ้างเลี้ยง
- 8) สำนักงานคับแคบในการเก็บวัสดุอุปกรณ์ผสมเทียม
- 9) สัตว์พันธุ์ดีเพื่อจำหน่ายไม่เพียงพอความต้องการของเกษตรกร
- 10) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานขาดความรับผิดชอบ
- 11) การเลี้ยงโค, กระบือ เป็นการเลี้ยงเพื่อแบ่งลูกระหว่างผู้เลี้ยงและเจ้าของสัตว์ ซึ่งการตัดสินใจปรับปรุงพันธุ์ขึ้นกับเจ้าของสัตว์

3. ปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในงานปรับปรุงนิชอาหารสัตว์

ตารางที่ 17 แสดงว่า ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 56.5 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 85.7 มีปัญหาในงานปรับปรุงนิชอาหารสัตว์ เรื่องไม่ได้รับเมล็ดพันธุ์นิชอาหารสัตว์ตามจำนวนที่ต้องการ, ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 73.9 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 66.1 มีปัญหาในเรื่องเมล็ดพันธุ์นิชอาหารสัตว์มีเปอร์เซ็นต์ความงอกต่ำ ส่วนปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือ ร้อยละ 67.4 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 51.8 ระบุว่าเกษตรกรไม่มีพื้นที่ทำแปลงนิชอาหารสัตว์, ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 50.0 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 21.4 มีปัญหาว่าเกษตรกรไม่สนใจ ขาดความกระตือรือร้น ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 30.4 เท่านั้น มีปัญหาในงานด้านปรับปรุงนิชอาหารสัตว์ เรื่องอื่นๆ

ปัญหาอุปสรรคเรื่องอื่นๆ ของปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ในงานด้านปรับปรุงนิชอาหารสัตว์มีดังนี้

- 1) พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมที่จะปลูกลูกอาหารสัตว์
- 2) พื้นที่ส่วนใหญ่เกษตรกรใช้ปลูกลูกหลัก ดังนั้นส่งเสริมให้ปลูกลูกเพื่อเลี้ยงสัตว์ยาก
- 3) เมล็ดพันธุ์อาหารสัตว์หาซื้อไม่สะดวก และราคาแพง
- 4) เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์แบบปล่อย, ไม่สนใจทำแปลงอาหารสัตว์
- 5) ได้รับเมล็ดพันธุ์อาหารสัตว์นอกฤดูกาลปลูก
- 6) เมื่อหว่านเมล็ดอาหารสัตว์ไปแล้ว เปอร์เซนต์การงอกต่ำ
- 7) ได้เมล็ดพันธุ์อาหารสัตว์ไม่ตรงกับความต้องการ
- 8) ภาวะฝนทิ้งช่วง ทำให้เมล็ดพันธุ์พืชไม่งอก
- 9) สภาพความแห้งแล้งและขาดแหล่งน้ำทำให้เมล็ดพันธุ์พืชไม่งอก
- 10) ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ โดยตรง

4. ปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในงานด้านพัฒนาสุขภาพสัตว์

จากตารางที่ 18 ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือ ร้อยละ 56.5 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 53.6 ระบุว่ามีปัญหาในงานด้านพัฒนาสุขภาพสัตว์ เรื่องวัคซีนป้องกันโรคระบาดในโค-กระบือมีไม่เพียงพอ ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 47.8 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 28.6 ระบุว่ามีปัญหาเรื่องวัคซีนป้องกันโรคระบาดในสุกรและไก่ (สำหรับจำหน่าย) ไม่มีเพียงพอ ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 28.3 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 23.2 มีปัญหาเรื่องจำนวนโค-กระบือมีมาก ทำให้ไม่สามารถฉีดวัคซีนได้ครบทุกตัว ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 67.4 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 69.6 มีปัญหาเรื่องเกษตรกรให้ความร่วมมือน้อยในการนำสัตว์เข้ารับการฉีดวัคซีน ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 34.8 และปศุสัตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 19.6 มีปัญหาในเรื่องอื่น ๆ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ในเรื่องอื่นๆ ในงานด้านพัฒนาสุขภาพสัตว์มีดังนี้

- 1) กำลังเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน
- 2) จากสถานการณ์เลี้ยงโค-กระบือของเกษตรกรรายย่อยกระจายกัน ดังนั้น
ยากแก่การปฏิบัติงาน
- 3) ผู้รับจ้างเลี้ยงโคไม่ให้ความร่วมมือในการฉีดวัคซีน
- 4) เกษตรกรยังมีความรู้ด้านการพัฒนาสุขภาพสัตว์น้อย ทำให้ไม่เห็นความ
สำคัญและกลัวสัตว์ เป็นอันตราย ไม่ให้ความร่วมมือ
- 5) การเลี้ยงโค-กระบือเป็นแบบปล่อยปลา ดังนั้นการควบคุมป้องกันโรคยาก
- 6) วัคซีนป้องกันโรคระบาดมีเพียงพอ แต่ไม่ได้รับตามเวลาที่ควรการใช้
- 7) ไม่สามารถฉีดวัคซีน โค-กระบือได้ครบทุกตัว เพราะเกษตรกรจับสัตว์
มาฉีดวัคซีนได้ไม่หมด
- 8) สภาพพื้นที่กว้างไกล ทำให้เกษตรกรรับทราบกำหนดฉีดวัคซีนไม่ทั่วถึง
- 9) การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ยังทำไม่ได้ผลเต็มที่
- 10) เอกสารเผยแพร่ด้านพัฒนาสุขภาพสัตว์มีไม่เพียงพอ
- 11) เวชภัณฑ์, วัสดุ เครื่องมือแพทย์มีไม่เพียงพอ

5. ปัญหาและอุปสรรคของปลั๊ตว์อำเภอในงานด้านจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์

จากตารางที่ 19 แสดงว่าปัญหาของปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือ ร้อยละ 84.8 และ
ของปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 91.1 ในการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์มา
จากการขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาสนับสนุนกิจกรรมกลุ่ม ปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ
56.5 และปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 53.6 มีปัญหาว่าเกษตรกร
ขาดความร่วมมือในการร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม ส่วนในเรื่องการประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยว
ข้อง ปลั๊ตว์อำเภอภาคเหนือร้อยละ 45.7 และปลั๊ตว์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ร้อยละ 51.8 ระบุว่ามีปัญหา ปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือร้อยละ 21.7 และปรคส์ตัวอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 12.5 มีปัญหาเรื่องอื่นนอกเหนือจากนี้ในการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์

สำหรับปัญหาและอุปสรรคเรื่องอื่นๆ ของปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์มีดังนี้

- 1) เกษตรกรมองไม่เห็นประโยชน์ในการรวมกลุ่ม
- 2) กิจกรรมของกลุ่มไม่จูงใจให้เกษตรกรสนใจจะร่วมดำเนินการ
- 3) การสนับสนุนกลุ่มไม่ต่อเนื่อง
- 4) ขาดสิ่งจูงใจที่จะให้เกษตรกรให้ความร่วมมือดำเนินงานกลุ่ม
- 5) ขาดบุคลากร (เจ้าหน้าที่ส่งเสริม) โดยเฉพาะที่จะดำเนินการกลุ่ม
- 6) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่มีความรู้และความชำนาญในการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์

7. ปัญหาและอุปสรรคของปรคส์ตัวอำเภอในงานด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี

จากตารางที่ 20 แสดงว่าปัญหาของปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือร้อยละ 32.6 และของปรคส์ตัวอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 25.0 ในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์ เป็นเรื่องเกษตรกรไม่สนใจที่จะรับการฝึกอบรม ในเรื่องไม่มีความรู้ความชำนาญในการถ่ายตอดนั้นมีปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือ และปรคส์ตัวอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 10.9 และ 16.1 ตามลำดับระบุว่า เป็นปัญหา ปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือร้อยละ 69.6 และปรคส์ตัวอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 83.9 มีปัญหาเรื่องเอกสารคำแนะนำส่งเสริมไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร ปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือร้อยละ 23.3 และปรคส์ตัวอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 33.9 มีปัญหาว่าเอกสารคำแนะนำส่งเสริมไม่เหมาะสม (รูปเล่มและเนื้อหาสาระ) ปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือร้อยละ 87.0 และปรคส์ตัวอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 94.6 มีปัญหาเรื่องการสอน นอกเหนือจากปัญหาเหล่านี้ ปรคส์ตัวอำเภอภาคเหนือร้อยละ 10.9

และปลุ่สัตว์อำเภอกาศะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 12.5 มีปัญหาเรื่องอื่นในงานด้านถ่าย
ทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์

สำหรับปัญหาและอุปสรรคเรื่องอื่นๆ ของปลุ่สัตว์อำเภอกาศะวันออก
เฉียงเหนือในงานด้านถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์มีดังนี้

- 1) ขาดการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมว่าได้นำความรู้ไปใช้เพียงใด
- 2) เกษตรกรขาดเงินทุนที่จะขยายการเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งไม่มั่นใจที่จะเลี้ยง
สัตว์เป็นอาชีพ
- 3) ขาดเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการด้านนี้โดยตรง
- 4) ขาดยานพาหนะในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะของปลุ่สัตว์อำเภอกาศะวันออกเฉียงเหนือ ในการแก้ไข
ปัญหาทางส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์มีดังนี้

งานด้านสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์

ปลุ่สัตว์อำเภอกาศะวันออกเฉียงเหนือได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญ
หาของงานด้านสำรวจข้อมูลจำนวนสัตว์ไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ควรจะจัดหางบประมาณ เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงให้ผู้ใหญ่บ้าน หรืออาสาพัฒนา
ปลุ่สัตว์ประจำตำบล, ประจำหมู่บ้านในการสำรวจ
- 2) ควรจัดหางบประมาณเพื่อสำรวจโดยเฉพาะ และใช้เจ้าหน้าที่ปลุ่สัตว์ใน
การสำรวจ
- 3) ควรจะให้เวลาในการสำรวจนานกว่าเดิม (2-3 เดือน)
- 4) เนื่องจากท้องที่กว้างไกล ดังนั้นควรมีอัตราตำแหน่งเจ้าหน้าที่ปลุ่สัตว์
ประจำตำบล
- 5) กรมปลุ่สัตว์ควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของรัฐ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ให้

- เกษตรกรเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการสำรวจ
- 6) แบบสำรวจที่จะให้ทางอำเภอดำเนินการควรเป็นแบบที่เข้าใจง่ายและสะดวกในการกรอก ข้อมูล
 - 7) ควรจัดหายานพาหนะที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้ทางสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพราะท้องที่บางอำเภอการคมนาคมไม่สะดวก
 - 8) การเคลื่อนย้ายสัตว์จากพื้นที่จังหวัดอื่น ผู้อภิบาลเคลื่อนย้ายควรแจ้งให้เจ้าของสัตว์รายงาน จำนวนสัตว์ให้ปศุสัตว์อำเภอปลายทางทราบด้วย
 - 9) การสำรวจสัตว์ในฟาร์ม ควรมีหนังสือจากจังหวัดไปถึงเจ้าของฟาร์ม แจ้งวัตถุประสงค์ในการสำรวจ

งานด้านปรับปรุงพันธุ์สัตว์

ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหาของงานด้านปรับปรุงพันธุ์สัตว์ดังนี้

- 1) เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผสมเทียม
- 2) ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ปฏิบัติงานให้เพียงพอ (เช่น คิมเบอร์ลิสโซ)
- 3) ควรมียานพาหนะที่เหมาะสม (รถยนต์) ประจำสำนักงาน
- 4) ควรมีการประชาสัมพันธ์งานผ่านสื่อของรัฐ
- 5) ควรผลิตสัตว์พันธุ์ดีให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร
- 6) ควรมีเวชภัณฑ์หรือวัสดุด้านการเลี้ยงสัตว์แจกแก่ผู้ให้ความร่วมมือ เช่น เป็นสมาชิกกลุ่มผสม เทียมจะได้รับแจกยาถ่ายพยาธิ, แร่ธาตุ เป็นต้น
- 7) สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์
- 8) การฝึกอบรมผู้เลี้ยงสัตว์ควรมีเรื่องการปรับปรุงพันธุ์และการผสมเทียม สอดแทรก
- 9) การไปผสมเทียมควรมีรูปพ่อนพันธุ์โค-กระบือไปให้เกษตรกรด้วย

- 10) ควรมีเครื่องมือสื่อสารที่รวดเร็วและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน (วิทยุ)
- 11) ควรเพิ่มค่าน้ำมันแก่เจ้าหน้าที่ผสมเทียมให้เพียงพอรวมทั้งควรมีเบี้ยเลี้ยงพิเศษให้ เพราะ ทำงานนอกเวลาราชการ (เสาร์, อาทิตย์)
- 12) สำนักงานค้ายแคบ ไม่เหมาะสมในการเก็บวัสดุ อุปกรณ์ผสมเทียมควรมีสำนักงานเป็นเอกเทศ
- 13) ในหมู่บ้านที่ห่างไกลอำเภอมากควรจัดหาพ่อพันธุ์โค-กระบือพันธุ์ดีไปให้บริการแก่เกษตรกร

งานด้านปรับปรุงพืชอาหารสัตว์

ปลุ่สัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหาของงานด้านปรับปรุงพืชอาหารสัตว์ดังนี้

- 1) ควรเพิ่มการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้เพียงพอับความต้องการ
- 2) ควรปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ให้มีเปอร์เซ็นต์การงอกสูงกว่าเดิม
- 3) กรมปลุ่สัตว์ควรมีโครงการรับซื้อเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์จากเกษตรกรเพื่อแก้ปัญหาเมล็ดพันธุ์ พืชอาหารสัตว์ไม่เพียงพอ
- 4) ควรสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้ตรงฤดูกาลปลูก (ปลาย เม.ย. หรือ ต้น พ.ค.)
- 5) เกษตรกรไม่กล้าทุ่มเทลงทุนด้านพืชอาหารสัตว์ เนื่องจากภาวะราคาสัตว์ไม่จูงใจ ดังนั้น ควรมีโครงการด้านการตลาดปลุ่สัตว์ร่วมด้วย
- 6) สำนักงานปลุ่สัตว์อำเภอควรจัดกิจกรรมแปลงหญ้าสาธิตในทุกตำบล
- 7) ควรเน้นกิจกรรมนี้ในเขตพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำ หรือพื้นที่อุดมสมบูรณ์เท่านั้น
- 8) ควรจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์มาให้ทางสำนักงานปลุ่สัตว์อำเภอจำหน่ายด้วย
- 9) ควรจัดผู้ชำนาญการด้านอาหารสัตว์ออกให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

- 10) กิจกรรมนี้ควรทำร่วมกับกิจกรรมการจัดตั้งกลุ่มเพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 11) ควรแนะนำให้เกษตรกรรู้จักการเก็บเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ไว้ใช้เอง
- 12) ควรมีงบประมาณด้านปรับปรุงคุณภาพดินก่อนเริ่มกิจกรรมการปรับปรุงพืชอาหารสัตว์
- 13) ควรจัดส่งเอกสารแนวความรู้ด้านการปลูกพืชอาหารสัตว์ส่งไปให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอด้วย
- 14) ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการปลูกพืชอาหารสัตว์อย่างจริงจัง

งานด้านพัฒนาสุขภาพสัตว์

ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข

ปัญหาด้านพัฒนาสุขภาพสัตว์ดังนี้

- 1) ควรจัดหาวัคซีนที่ใช้ในโค-กระบือให้พอเพียงกับความต้องการ
- 2) ควรเพิ่มการผลิตวัคซีนสัตว์ปีกให้เพียงพอต่อการจำหน่าย
- 3) ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของรัฐ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อให้เจ้าของสัตว์สนใจ ด้านสุขภาพสัตว์และนำสัตว์มาฉีดวัคซีน
- 4) ควรให้ปศุสัตว์อำเภอส่งเงินที่ขายวัคซีนได้ทุกเดือน หากไม่นำส่งทุกเดือนให้ลงโทษสถานหนัก เพราะทำให้การผลิตวัคซีนหยุดชะงัก
- 5) วัคซีนที่รวมเพื่อฉีดครั้งเดียวเช่น วัคซีนโรคปากเท้าเปื่อย ควรรวมไทยเพื่อสะดวกในการใช้งาน
- 6) ควรจัดหางบประมาณ เพื่อสร้างช่องฉีดวัคซีนประจำหมู่บ้าน
- 7) ควรมีกฎหมายกำหนดโทษผู้ไม่ให้ความร่วมมือในการนำสัตว์มาฉีดวัคซีน
- 8) ควรสนับสนุนของฉีดวัคซีนเคลื่อนที่
- 9) ควรสนับสนุนค้ายานพาหนะที่เหมาะสม (รถยนต์บรรทุกเล็ก) ประจำ

สำนักงานปลัดตัวอำเภอ

- 10) ควรใช้งานอาสาพัฒนาปลัดตัวประจำตำบล และอาสาพัฒนาปลัดตัวประจำหมู่บ้านให้ได้ผล มากที่สุด เพราะอยู่ใกล้ชิดกับเกษตรกร
- 11) ควรมีการยกย่องให้เกียรติ อาสาพัฒนาปลัดตัวประจำตำบล และอาสาพัฒนาปลัดตัวประจำ หมู่บ้าน เช่น ให้ผู้สมัคร หรือประกวดอาสาดีเด่น
- 12) ควรจัดงบประมาณพิเศษมาเป็นสวัสดิการแก่อาสาฯ เพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน
- 13) อบรมเกษตรกรด้านสุขภาพสัตว์ทุกครั้งที่มีโอกาส
- 14) ควรจัดเวลาการปฏิบัติงานก่อนที่เกษตรกรจะไปทำงานรับจ้างที่อื่น
- 15) ควรจัดงบประมาณให้ส่วนภูมิภาคจัดซื้อเวชภัณฑ์เอง
- 16) ควรมีวัคซีนสำรองที่สำนักงานปลัดตัวอำเภอทุกเดือน
- 17) ควรมีการจัดอบรมเพื่อทบทวน และเพิ่มพูนความรู้ อาสาฯ เป็นประจำ

งานด้านจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์

ปลัดตัวอำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ดังนี้

- 1) กรมปลัดตัวควรสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้แก่กลุ่ม
- 2) ควรพัฒนากลุ่มให้ครบวงจร (จากการผลิตจนถึงการตลาด)
- 3) ควรสนับสนุนวัสดุ, อุปกรณ์แก่กลุ่มอย่างเพียงพอ ทั้งนี้เพื่อที่จะกระตุ้นให้เกษตรกรสนใจที่จะ รวมกลุ่ม
- 4) ควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์จูงใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในเรื่องการรวมกลุ่ม
- 5) ควรจะมีการประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานที่มีการจัดตั้งกลุ่มอยู่แล้ว
- 6) ควรมีงบประมาณในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้น

- 7) ควรสนับสนุนวิทยากรที่มีความชำนาญในการถ่ายทอด และจัดตั้งกลุ่ม
- 8) ควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจวิธีดำเนินงานกลุ่ม
- 9) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรจะต้องทำงานอย่างจริงจัง
- 10) ควรสนับสนุนพ่อพันธุ์สัตว์ให้แก่กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์
- 11) ควรประชาสัมพันธ์งานของกลุ่มผ่านสื่อวิทยุ, โทรทัศน์ เพื่อให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และ เป็นการเผยแพร่ผลงาน
- 12) ควรสนับสนุนสื่อประเภท ทีวี และวิดีโอ การเลี้ยงสัตว์ แก่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
- 13) ควรมีงบประมาณเพื่อจัดให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่ศึกษากลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ เพื่อกระตุ้น ความสนใจของเกษตรกรในการเลี้ยงสัตว์

งานด้านถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์

ปศุสัตว์อำเภอภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไข

ปัญหาทางด้านถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์ดังนี้

- 1) ควรส่งเสริมและให้ความรู้และทักษะแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยจัดฝึกอบรมและดูงานอย่าง สม่ำเสมอ
- 2) ควรสนับสนุนสื่อต่างๆ และเอกสารเผยแพร่ให้มากขึ้น (โดยเฉพาะเอกสารแนะนำการ เลี้ยงโค, ไก่พื้นเมือง)
- 3) ควรจัดกิจกรรมตลาดปศุสัตว์ร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 4) ควรจะปรับปรุงเอกสารเผยแพร่ให้อ่านเข้าใจง่ายและดึงดูดใจ (น่าสนใจ) สำหรับเกษตรกร
- 5) ควรมีแผนการถ่ายทอด เทคโนโลยีที่แน่นอน
- 6) ควรมีการติดตามประเมินผลผู้ผ่านการอบรมกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์

- 7) ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่มีกิจกรรมฝึกอบรมเช่นกัน เช่น พัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอที่จะมีโอกาสแทรกวิชาการด้านปศุสัตว์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย ต่างๆ เช่น กลุ่มเยาวชน, กลุ่มแม่บ้าน
- 8) ควรมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเพื่อทำการฝึกอบรมฯ โดยตรง
- 9) ควรมีการให้รางวัลแก่ผู้เลี้ยงสัตว์ดีเด่นในแต่ละอำเภอ
- 10) ควรสนับสนุนด้านยานพาหนะแก่เจ้าหน้าที่เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 15 แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอ ในการสำรวจข้อมูล
จำนวนสัตว์

ปัญหา	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาในการสำรวจข้อมูลสั้น	11	28.9	16	28.6
การคมนาคมระหว่างตำบล หมู่บ้าน ไม่สะดวก	20	48.5	25	44.6
ขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	29	68.0	29	51.8
เหตุผลอื่น	16	34.6	23	41.0

ตารางที่ 16 แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคของปลั๊กตัวอำเภอในงานปรับปรุงพันธุ์สัตว์

ปัญหา	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่รับผิดชอบกว้างไกล	26	56.5	32	57.1
วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	30	65.2	45	80.4
ขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	17	37.0	17	30.4
อื่นๆ	19	41.3	18	32.1

ตารางที่ 17 แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในงานด้านปรับปรุงพืช
อาหารสัตว์

ปัญหา	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับเมล็ดพันธุ์พืชอาหาร สัตว์ตามจำนวนที่ต้องการ	26	56.5	48	85.7
เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์มี เปอร์เซ็นต์ความงอกต่ำ	34	73.9	37	66.1
เกษตรกรไม่มีพื้นที่ทำแปลงพืช อาหารสัตว์	31	67.4	29	51.8
เกษตรกรไม่สนใจ ขาดความ กระตือรือร้น	23	50.0	12	21.4
อื่นๆ	14	30.4	17	30.4

ตารางที่ 18 แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในงานด้านพัฒนา
สุขภาพสัตว์

ปัญหา	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัคซีนป้องกันโรคระบาดในโค- กระบือมีไม่เพียงพอ	26	56.5	30	53.6
วัคซีนป้องกันโรคระบาด ในสุกรและไก่ (สำหรับจำหน่าย) มีไม่เพียงพอ	22	47.8	16	28.6
จำนวนโค-กระบือ มีมากทำให้ไม่ สามารถฉีดวัคซีนได้ครบทุกตัว	13	28.3	13	23.2
เกษตรกรให้ความร่วมมือน้อยในการ นำสัตว์เข้ารับการฉีดวัคซีน	31	67.4	39	69.6
อื่นๆ	16	34.8	11	19.6

ตารางที่ 19 แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาอำเภอในการจัดตั้งกลุ่ม
ผู้เลี้ยงสัตว์

ปัญหา	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาสนับสนุน กิจกรรมกลุ่ม	39	84.8	51	91.1
เกษตรกรขาดความร่วมมือในการ ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม	26	56.5	30	53.6
ขาดการประสานงานระหว่างผู้ที่ เกี่ยวข้อง	11	45.7	29	51.8
อื่นๆ	10	21.7	7	12.5

ตารางที่ 20 แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคของปศุสัตว์อำเภอในการถ่ายทอด
เทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์

ปัญหา	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรไม่สนใจที่จะรับการฝึกอบรม	15	32.6	14	25.0
ไม่มีความรู้ความชำนาญในการถ่ายทอด	5	10.9	9	16.1
เอกสารคำแนะนำส่งเสริมมีไม่เพียงพอ	32	69.6	47	83.9
กับความต้องการของเกษตรกร				
เอกสารคำแนะนำส่งเสริมไม่เหมาะสม (รูปเล่ม, เนื้อหาสาระ)	13	28.3	19	33.9
ขาดสื่อการสอน เช่น โปสเตอร์, ภาพพลิก, สไลด์ ฯลฯ	40	87.0	53	94.6
อื่นๆ	5	10.9	7	12.5